

UN BROKER DE AER CURAT

Tranzacțiile cu noxe sunt încă relativ noi în România, așa cum sunt în alte țări din Europa de Est. Dar piața se educă și brokerii de credite de carbon devin un alt aliat indispensabil în lupta companiilor pentru profitabilitate.

de IULIANA ROIBU

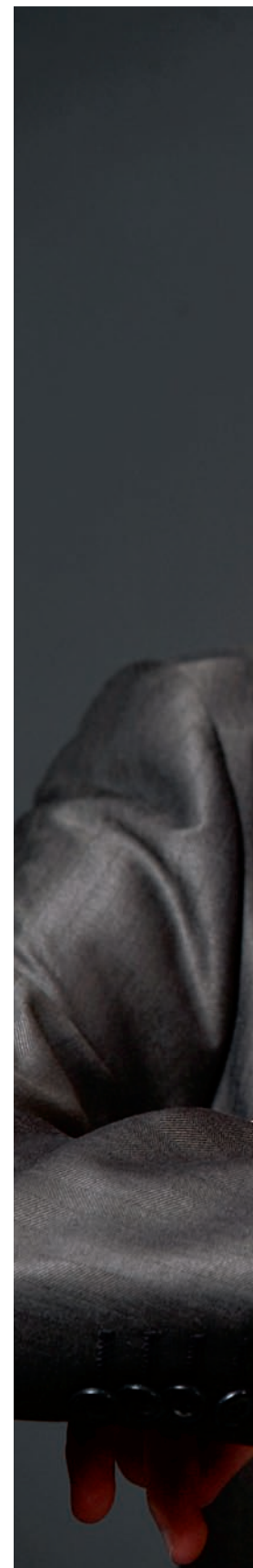
Valentin Ghiuș nu a mai mers în vacanță de aproape patru ani. Nu e vina nimănui, ci poate doar a lui însuși pentru că nu a mers la mare în vacanțele din facultate, ci a preferat să meargă la diverse seminarii sau internshipuri. Nu numai pentru a câștiga experiență, cât mai ales pentru a încerca să se orienteze în vederea viitoarei cariere. Nu știa exact ce i-ar plăcea să facă - studia finanțe și administrarea afacerilor la Universitatea Româno-Americană și îl atrăgea bursa, când l-a văzut și l-a ascultat pe Al Gore ținând o prelegere despre problemele mediului. Se afla la Boston, în cadrul unei conferințe despre schimbările climatice; a ajuns acolo deoarece interesul pentru problemele mediului i se stărnise deja din al doilea an de facultate, când a mers la o bursă în Finlanda și a locuit foarte aproape de cercul polar, văzând de aproape topirea ghetarilor și modul în care industrializarea afectează mediul.

L-a impresionat Al Gore, dar nu avea nicio idee clară despre cum ar putea combina pasiunea pentru mediu cu pasiunea pentru finanțe și bursă până la începutul anului 2008, când i-a cunoscut la Bratislava pe reprezentanții Pravda Capital, care l-au angajat pentru a deschide piața tranzacțiilor cu certificate de carbon din România - țară în care tocmai intraseră primele astfel de certificate. Pravda Capital deține o companie specializată în tranzacționarea certificatelor de carbon, Carbon Warehouse, care controlează - conform propriilor estimări - o

cotă de piață de 50% din tranzacțiile pe piața spot din Europa Centrală și de Est. Compania are patru manageri de țară - câte unul și de obicei localnic din România, Slovacia, Cehia, Polonia, dar și un al cincilea care se ocupă de tranzacțiile din alte piețe.

România a intrat pentru prima dată în discuția pentru alocarea certificatelor de carbon în 2005, odată cu schema EU25 - lansată pentru țările care aderau la UE în 2007. Creditele de carbon alocate pentru perioada 2005-2007 nu au putut fi vândute, iar România a primit primele credite transferabile în 2008. „Numărul total de certificate alocate companiilor din România a fost de 349.671.593 de certificate, reprezentând aproximativ 69.934.319 certificate anual în perioada 2008-2012“, după cum arată datele Ministerului Mediului. Certificatele sunt alocate companiilor în mod gratuit până în 2012, după care acestea vor trebui cumpărate de pe piață. Companiile care doresc să vândă certificatele în surplus pot fie să apeleze la serviciile unui broker de la o companie specializată în domeniu, fie se poate înregistra pe bursa Bluenext de la Paris (membru al NYSE).

Intrarea României pe această piață în 2008 a picat într-un moment destul de dificil: în 2006, prețul certificatelor crescuse foarte mult pe bursă, până la 35 de euro (față de 25, media ultimului an), iar mai multe voci din piețele europene au început să vorbească despre o creștere continuă a prețului, care ar putea ajunge și la 75 de euro în mai puțin de un an. Atunci a devenit mai cunoscut Carbon

VALENTIN GHIUȘ

„Creditele de carbon
au o valoare doar dacă
sunt tranzacționate.
Altfel, sunt doar niște hârtii“

Tânăr, dar foarte liniștit

Valentin Ghiuș a terminat de doi ani studii de administrare a afacerilor și a lucrat încă din perioada studiilor, dar nu a fost niciodată angajat în România.

BURSE

În 2005, a plecat cu o bursă Erasmus în Finlanda pentru cinci luni, unde a studiat finanțe și a făcut primul curs FOREX, în 2006 a plecat cu o altă bursă, din programul Leonardo da Vinci, iar în același an a făcut un internship pe Riviera Engleză, lucrând în consultanță financiară la CAB. În vara anului al treilea a plecat cu o altă bursă la Boston.

PRIMUL JOB

Ghiuș s-a angajat în primăvara lui 2008 la Carbon Warehouse, companie deținută de Pravda Capital - companie de consultanță formată în 2002, la rândul său deținută de BlueNext, companie înregistrată la bursa din New York. După o perioadă de training și pregătire a filialei din România, Ghiuș a fost desemnat să conducă intrarea grupului pe piața locală din poziția de country manager.

Warehouse, spune Valentin Ghiuș, deoarece compania a făcut o analiză și a arătat că nu se întrevăd schimbări climatice sau alte cauze pentru creșterea abruptă și rapidă a prețului și a estimat că, dimpotrivă, prețul va scădea până la 15 euro sau chiar va tinde spre zero.

În 2007, trendul de scădere a avut într-adevăr loc, prețul unui certificat ajungând la 15 euro, apoi la 10 euro, iar prețul s-a apropiat de zero și a continuat la fel tot sfârșitul de an 2007 și în 2008, când a primit și România primele credite pe care le putea vinde. Valentin Ghiuș își amintește că o parte dintre companiile românești care primiseră credite le-au vândut atunci chiar și cu 1 euro. În acel moment s-a angajat și Ghiuș la Carbon Warehouse și a început să învețe meseria din mers: „Inițial, făceam tranzacții mici pe bursă și lucram, alături de o echipă de avocați, la contractele de brokeraj pentru România“. Ghiuș știa că nu va fi ușor să câștige cotă de piață, deși era vorba de o piață la început: companiile mari poluatoare au departamente interne pentru tranzacționarea de credite de carbon, iar cele care nu au lucrează în special cu băncile, care sunt și principalii concurenți ai firmelor de profil. Acești mari poluatori au primit cam 70% din creditele de carbon alocate României, fiind în special vorba de companii din metalurgie (precum ArcelorMittal, Alro), complexele ►

CO₂ DE ROMÂNIA

Piața certificatelor de carbon este la început în România, ca și în cea mai mare parte a estului Europei, iar mulți dintre deținătorii de certificate nu au tranzacționat încă deloc.

ROMÂNIA. Cotele de carbon alocate României pentru perioada 2008-2013 sunt de 90 de milioane de unități. 229 de companii din România (rafinării, fabrici de ciment, sticlă, ceramică sau sere) fac parte din Planul Național de Alocare în perioada 2008-2012.

POLUATORI. Combinatul siderurgic ArcelorMittal Galați și Complexul Energetic Turceni figurează pe pozițiile 28, respectiv 29 în topul celor mai mari 30 de poluatori din UE în 2008, conform unei statistici a Comisiei Europene.

ALTE ȚĂRI. Cotele de carbon alocate altor țări din regiune sunt aproximativ egale cu cele acordate României. De exemplu, Cehia a primit 85 mil. certificate, deși este o țară mult mai mică și mai puțin poluată, dar cu o capacitate mai mare de negociere.

CREȘTERE. Numărul de certificate pe care România l-ar putea primi din 2013 depinde de asemenea de negocierile cu guvernul, dar și de concluziile forumului din decembrie de la Copenhaga, care va influența probabil atât prețurile, dar și cantitățile de certificate.

energetice din Craiova, companiile de utilități, rafinăriile și în general producătorii de energie. Rămân însă și alții, mai mici, dar care au permis ca o firmă precum Carbon Warehouse să ajungă la 10% cotă de piață în România. Este vorba în special de companii din producția de ceramică, zahăr, sticlărie sau bere, pe care Valentin Ghiuș a trebuit să le identifice și să le propună o colaborare. „Am început să am discuții cu fiecare dintre ei de la începutul lui 2009, iar până acum am lucrat în special cu firme din domeniul ceramicii, al sticlăriei și al zahărului, dar și cu firme de stat din domeniul utilităților“, spune Ghiuș, care vine în România destul de des, de fiecare dată când un client solicită o întâlnire sau când are o serie de întâlniri stabilite.

Ghiuș admite că piața din România nu e ușoară și că nu e ușor să îi convingă pe operatori, cum sunt numite de către brokeri companiile ce dețin credite de carbon, să vândă: „Mulți operatori spun că au primit aceste credite gratis și că ei așteaptă un preț cât mai ridicat pe bursă pentru a vinde“. Din acest motiv, anul trecut nu au fost utilizate 20 de milioane de astfel de certificate. E adevărat că proprietarii mai pot aștepta până în 2012 (certificatele expiră la 31 decembrie 2012), dar mulți poluatori est-europeni ar putea aștepta până atunci și asta va influența sau mai precis va scădea prețul de vânzare al acestor certificate.

Valentin Ghiuș spune că în România piața este destul de bine înțeleasă și că în general nu se fac speculații, iar operatorii care au un surplus, încep să vândă certificatele. Și pentru că piața e la început, operatorii români mai mult vând decât cumpără. „Un operator cumpără certificate atunci când are o creștere de producție sau o instalație care poluează mai tare și atunci mai are nevoie de certificate, iar surplusul apare în special când operatorii opresc producția, cum ar fi acum

în criza economică sau atunci când introduc o instalație care poluează mai puțin“, explică Valentin Ghiuș.

Reducerea producției în toată industria din cauza crizei economice a fost și principalul motiv pentru apariția surplusului actual de pe piață: o analiză a unor universități din Marea Britanie arată că acum există un surplus de 9 miliarde de credite și o cerere de 4,5 miliarde. Cu toate acestea, săptămânile trecute prețul certificatelor a ajuns la 14,30 euro, pe fondul creșterii prețului petrolului, al dezvoltării unor proiecte de energie din Germania și mai ales al optimismului privind relansarea economică din a doua parte a anului.

De fapt, multe lucruri vor influența prețul și piața certificatelor în general. În primul rând, conferința de la Copenhaga din

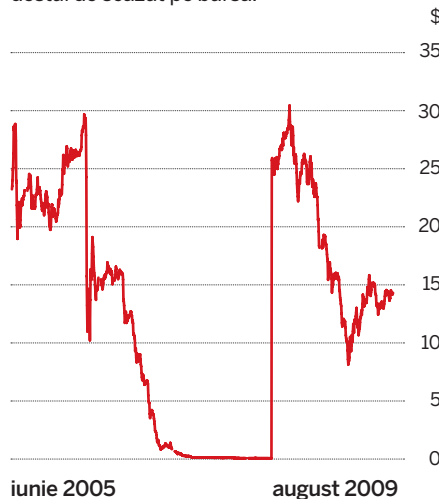
decembrie, unde liderii lumii vor discuta iar despre cine și cât ar trebui să reducă poluarea. Discuții similare au fost și la summit-ul G8, când s-a vorbit despre o reducere a emisiilor cu 80% până în 2050. Puțini speră în atingerea unui compromis la iarnă, deoarece sunt multe interese politice și economice la mijloc - legate în special de lipsa de interes acordată acestui subiect de către țările asiatice sau Statele Unite, cărora li se adaugă pe termen scurt și efectele crizei economice.

Deocamdată, piața creditelor de carbon este egală cu piața europeană, care a ajuns în 2008 la o valoare de 100 mld. euro. Dintre acestea, valoarea creditelor acordate României s-a cifrat undeva la 2,5 mld. euro - cu mențiunea că nu toate aceste credite s-au și tranzacționat.

De concluziile întâlnirii de la iarnă mai depind și alte aspecte. Cel mai important derivă din însăși existența acestor certificate și până la urmă din faptul că Europa este semnatar al Declarației de la Kyoto, iar Asia și SUA nu. În anii următori însă, companiile va trebui să introducă prețul acestor certificate în prețul produselor finite. Asta va face ca industrii precum cea a otelului sau altele care lucrează pe piața mondială să nu mai fie competitive în raport cu producători din Asia sau America. Deja acestea au mers la Consiliul Europei și au spus că au redus poluarea atât cât au putut (unele dintre ele, altele fiind în curs de a o face) și că deja își pun problema relocării producției, deoarece nu mai sunt profitabile. Ghiuș, ca toți ceilalți din această industrie, speră că se va ajunge la un compromis și că această piață va căpăta o anvergură mondială. Oricum, nu crede că va rezista la nesfârșit în meseria de broker, „pentru că brokerii au o viață scurtă“, dar spune că sigur va rămâne în domeniu. Pentru că „mediul e un domeniu mult mai de viitor decât credem noi acum“. ■

UN MOMENT PROST

România a primit primele certificate de carbon în 2008, când prețul acestora era destul de scăzut pe bursă.

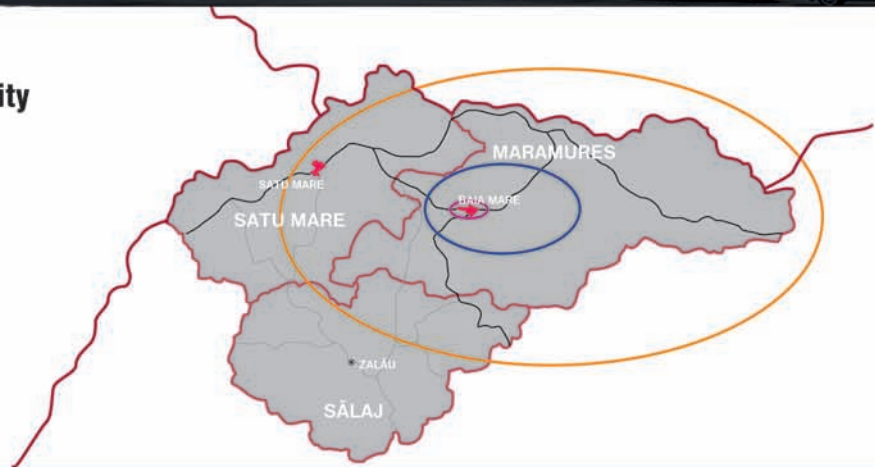
GOLDPLAZA

Shopping & Entertainment Center

The Shopping & Entertainment Center in Baia Mare, Maramures

- located on 3 of the main boulevards of the city
- excellent accessibility and visibility
- 8 on-site public transportation lines
- over 150 retail & entertainment units
- 30.000 sqm GLA
- development is under construction
- fully financed development

Exclusive Letting Agent
Colliers International
Tel.: +4021 319 7777
E-mail: liana.dumitru@colliers.ro

www.goldplaza.ro

Developers:

IMMOEAST